pečnost osob, budov, pozemků, léčivých pramenů, studen neb jinakých zařízení, má horní úřad nařídíti potřebná bezpečnostní opatření, k čemuž zpravidla přizvati jest politický úřad. Je-li nebezpečí v prodlení, má učiniti neodkladná opatření k ochraně a bezpečnosti bližší nebo dříve o události zvěděvší úřad, přibera potřebné znalce, o dalších opatřeních srozuměti se, jak předepsáno. Nastoupí-li některá událost naznačená v § 222 zák. hor., má revírní úřad horní vyslati komisaře a současně pozvati politický úřad okresní, který sám vyšle též k vyšetřování komisaře. Neshodnou-li se oba komisaři o volbě opatření, má horní komisař ihned pozvati dva osvědčené znalce. Protokol o tom sepsaný předložiti jest revírnímu úřadu hornímu, kterému přísluší podati nález a sděliti jej okresnímu úřadu k vyjádření; schválí-li okresní úřad nález ten, má jej revírní úřad horní ihned zhotoviti. Neshodují-li se oba úřady, dlužno celý akt předložiti k rozhodnutí hornímu hejtmanství; mezí tím však má revírní úřad horní učiniti ona prozatímní opatření, která shledá nutnými a příhodnými ku bezpečnosti ohroženého předmětu (§ 113. prov. předpisu).

**Prarodiče** viz Ascendenti a Posloupnost dědická zákonná.

## Práva osobní.

I. Část všeobecná.

Podmětem nebo nositelem práva jest člověk jakožto osoba, která jest pro svůj rozumový charakter účelem sobě samé a může užiti předmětů pro své životní účely. Všichni lidé jakožto takoví jsou právními podměty. Případně praví Ihering: »Jedinká věta, že člověk jakožto takový jest subjektem práva, k čemuž se římské právo prakticky nikdy nepovzneslo, značí pro lidstvo více než všechny triumfy průmyslu; o uskutečnění této zásady musí pracovati tisíciletí.« Osobnost jest základem trvalé způsobilosti ku právům netoliko možné, nýbrž i skutečné. Nelze si mysliti život lidský bez možných a skutečných práv. Člověk jest tedy subjektem práv a způsobilým ku právům od prvního počátku svého žití, již v embryu až do smrti. Mnozí nechtějí embryo uznávati za subjekt právní, nýbrž toliko následkem fikce, jak ji formulovalo římské právo ve větě: »nasciturus pro iam nato habetur, quotiens de commodis ipsius partus quaeritur«; než platné právo chrání i plod zakazujíc vyhnání jeho. Právo osobnosti bylo zvláště vysloveno ve škole Kantovské ve formuli: »Važ si a jednej s každou lidskou osobností vždy jako s účelem právním a nikoli jako s pouhým prostředkem k nějakému účelu.« Důsledně nesmí tedy především žádný člověk sám vzdáti se neb porušiti podmínky bytí osobnosti, jakožto vlastního účelu, tedy žádný člověk nemá vlastní vůlí nebo smlouvou se dáti netoliko do poddanství, otroctví, nýbrž vůbec nesvoliti trvale k něčemu právnímu nebo k nějakému právu, jímž by snížena byla jeho osobnost na pouhý prostředek, na věc. Jeť také každá smlouva, kterou se osobnost lidská porušuje, tupí, zneuctívá, netoliko nemravná, nýbrž i bezprávná, nicotná. V právním stavu společnosti uspořádaném zákony má každý vykonávati své právo ve formě zákona a bylo-li mu v jeho právu ublíženo, má žádati a nabýti ochrany od zákona. Osobnost jest základem trvalé způsobilosti ku právům.

II Rakouské právo.

Zásady a stanoviska právě naznačené přijal v celku i náš občanský zákon. Obč. zákonník nepodává definice osobních práv, nýbrž vytýká